

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 44.

Vydána dne 11. června 1949.

Cena Kčs 3.40.

OBSAH:

(142.—148.) **142.** Zákon o výkonu lidové správy v sídlech krajů. — **143.** Zákon o změnách v organizaci veřejné správy a v působnosti jejích orgánů. — **144.** Zákon o oddlužení svazků lidové správy. — **145.** Zákon o některých přechodných opatřeních v trestních věcech důchodkových a daňových. — **146.** Zákon o poplatkových a dávkových úlevách při postupu nemovitostí pro stavby v období pětiletého plánu. — **147.** Zákon, jímž se vydávají některé předpisy o veřejných silnicích. — **148.** Zákon o Národní galerii v Praze.

142.**Zákon****ze dne 11. května 1949**

o výkonu lidové správy v sídlech krajů.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

Základní ustanovení.

(1) Území města, které je sídlem krajského národního výboru, a území okresu se sídlem okresního národního výboru v krajském městě tvoří jeden okres, v němž lidovou správu vykonává jednotný národní výbor o 48 členech se sídlem v krajském městě. Jednotný národní výbor vykonává na uzemí celého okresu působnost okresního národního výboru a na území města svého sídla též působnost místního národního výboru.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na Prahu, Brno a Bratislavu.

(3) Způsob výkonu lidové správy podle odstavce 1 platí také pro město Opavu a dosavadní okres opavský.

(4) Vláda může nařízením upravit výkon lidové správy podle odstavce 1 i v jiných okresech.

§ 2.

Obvodní rady.

(1) Pro jednotlivé části města spravovaného podle § 1 jednotným národním výborem

mohou být zřízeny se schválením ministerstva vnitra obvodní rady jako výkonné složky jednotného národního výboru.

(2) Obvody a počet členů obvodních rad určuje na návrh jednotného národního výboru krajský národní výbor, který stanoví také podrobnosti jejich vnitřní organizace. Počet členů obvodní rady nesmí přesahovati počet referentů jednotného národního výboru.

(3) Předseda, jeho náměstka a ostatní členy obvodních rad volí plenární zasedání jednotného národního výboru z občanů dotčeného obvodu.

(4) Obvodní rady plní úkoly, jejichž provedení jim jednotný národní výbor svěřil. Jednotný národní výbor může, pokud to není na újmu jednotnosti správy, pověřiti obvodní rady nebo jejich jednotlivé členy právem rozhodovati jménem jednotného národního výboru v rozsahu, který určí. Toto pověření vyžaduje schválení ministerstva vnitra uděleného v dohodě s věcně příslušným ústředním úřadem a po slyšení krajského národního výboru.

§ 3. Zvláštní ustanovení pro
Vysoké Tatry.

(1) Národní výbor obce Vysokých Tater se označuje jako jednotný národní výbor a vykonává ve svém obvodu působnost místního národního výboru i okresního národního výboru. Má 24 členů.

(2) Ustanovení § 2 platí obdobně.

§ 4.

Výkon lidové správy v Bratislavě a Brně.

(1) Na území měst Bratislavy a Brna vykonává působnost místního národního výboru a okresního národního výboru ústřední národní výbor o 60 členech.

(2) Pro jednotlivé části města Bratislavy a Brna zřizují se obvodní rady jako výkonné složky ústředního národního výboru. Obvody a počet členů obvodních rad určí a podrobnosti jejich vnitřní organizace upraví ministerstvo vnitra. Ustanovení § 2, odst. 3 a 4 platí obdobně.

Společná ustanovení pro jednotné národní výbory a ústřední národní výbory v Bratislavě a v Brně.

§ 5.

Organisace.

(1) Jednotné národní výbory a ústřední národní výbory jsou bezprostředně podřízeny krajskému národnímu výboru.

(2) Jednotné národní výbory a ústřední národní výbory určují na svých plenárních zasedáních směr činnosti a politiku národního výboru. V rámci jejich usnesení vykonávají veřejnou správu jejich výkonné složky, jimiž jsou rada, předseda a jeho náměstkove, referenti a komise. Členy rady jsou předseda, jeho náměstkove a referenti. Počet náměstků předsedy stanoví ministr vnitra.

(3) Jednotný národní výbor nebo ústřední národní výbor na straně jedné a okresní národní výbory nebo místní národní výbory na straně druhé mohou se sdružití souhlasnými usneseními svých plenárních zasedání, která schválí krajský národní výbor, ke společnému obstarávání některých záležitostí lidové správy; mohou být k těmto účelům také sdruženy rozhodnutím věcně příslušného ústředního úřadu, učiněným v dohodě s ministerstvem vnitra.

(4) Ministr vnitra může jednotný národní výbor nebo ústřední národní výbor rozpustit. Může tak učinit zejména, neplní-li národní výbor své úkoly nebo ohrožuje-li jeho činnost řádný výkon veřejné správy. Není-li nebezpečí z prodlení, vyslechne ministr vnitra před rozpouštěním příslušný krajský národní výbor. Na přechodnou dobu, než se ujmou funkce orgány nově zvolené, učiní ministr vnitra potřebná opatření k zatímnímu vedení správy.

(5) Pokud tento zákon nebo vládní nařízení podle něho vydané nestanoví jinak, platí pro jednotné národní výbory a ústřední národní výbory předpisy o způsobu vytvoření a o vnitřní organizaci okresních národních výborů, zejména o výkonu působnosti plenárního zasedání a výkonných složek a o organizaci referátů, a předpisy o podřízenosti okresních národních výborů a o dohledu na ně, o zásadách jejich jednání a o postavení okresního tajemníka.

§ 6.

Územní změny.

(1) Vládního nařízení je třeba

- a) k připojení jiné obce k městu, v němž lidovou správu vykonává jednotný (ústřední) národní výbor,
- b) k odloučení části takového města a k utvoření samostatné obce z této části.

Na Slovensku se tato opatření provádějí podle zákona Slovenské národní rady.

(2) Před vydáním opatření podle odstavce 1 poskytně se jednotnému (ústřednímu) národnímu výboru a krajskému národnímu výboru, v případech podle odstavce 1, písm. a) také místnímu národnímu výboru dotčené obce, možnost, aby se o věci vyjádřily.

(3) Byla-li k městu, v němž lidovou správu vykonává jednotný národní výbor nebo ústřední národní výbor, připojena jiná obec, zaniká místní národní výbor připojené obce. Byla-li od takového města odloučena jeho část a utvořena z ní samostatná obec, učiní příslušný okresní (jednotný) národní výbor opatření k zatímnímu vedení správy

§ 7.

Zatímní orgány.

(1) Místní (ústřední) národní výbory v městech, na které se vztahuje tento zákon, a okresní národní výbory v okresech, na něž se vztahuje § 1, zanikají; výkonné složky těchto národních výborů budou však vykonávat správu až do doby, kdy se ujmou funkce orgány nově vytvořené.

(2) Na přechodnou dobu, dokud nezačnou působiti orgány vyšší z voleb, jmenuje ministr vnitra na návrh okresního akčního výboru Národní fronty, podaný prostřednictvím krajského akčního výboru Národní fronty, členy a náhradníky jednotných národních výborů a ústředních národních výborů.

§ 8.

Přechodná ustanovení.

(1) Až do nové úpravy finančního hospodaření národních výborů platí o hospodářství okresů a obcí, jež vede jednotný národní výbor, tato ustanovení

1. Jednotný národní výbor vede hospodářství města i okresu odděleně, a to podle dosavadních předpisů.
2. Dávky, poplatky a jiná plnění, které předpisuje jednotný národní výbor vykonáváje působnost místního národního výboru, připadají městu.
3. Bezprostřední dohled v oboru hospodářství města vykonává krajský národní výbor, který zejména schvaluje usnesení jednotného národního výboru v tomto oboru, pokud je toho podle příslušných předpisů zapotřebí.

(2) Ustanovení odstavce 1, č. 3 platí obdobně pro Bratislavu a Brno a pro Vysoké Tatry.

(3) V městech Brně, Liberci, Olomouci, Opavě, Ostravě a Plzni připadají městu v roce 1949 také dávky za úřední úkony ve věcech správních, které vybírá jednotný národní výbor, vykonáváje v městě působnost okresního národního výboru.

(4) Opatření k přípravě reorganizace podle tohoto zákona, učiněná před jeho účinností, platí za opatření učiněná podle tohoto zákona, pokud jsou ve shodě s jeho ustanoveními.

§ 9.

Zrušení dosavadních předpisů.

Zrušují se všechna ustanovení dosavadních předpisů, která odporují tomuto zákonu nebo která jím byla nahrazena.

§ 10.

Závěrečné ustanovení.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr vnitra v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Nosek v. r.

143.

Zákon

ze dne 11. května 1949

o změnách v organizaci veřejné správy a v působnosti jejích orgánů.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Aby byl zjednodušen a z hospodárně vykonané veřejné správy a omezen počet jejích orgánů, úřadů, ústavů, podniků, fondů a zařízení (dále jen „orgány veřejné správy“), může vláda nařízením

- a) měnit a rušit působnost orgánů veřejné správy,
- b) rušit orgány veřejné správy, jejichž další trvání není vzhledem ke změnám v působnosti nebo s hlediska účelné organizace veřejné správy již odůvodněno, a určit, kdo provede jejich likvidaci.

(2) Ustanovení § 8, odst. 4 zákona ze dne 21. prosince 1948, č. 280 Sb., o krajském zřízení, zůstává nedotčeno.

§ 2.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou jej všichni členové vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Široký v. r.

Fierlinger v. r.

Dr. Ševčík v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Dr. Clementis v. r.

arm. gen. Svoboda v. r.

Dr. Gregor v. r.

Nosek v. r.

Kabeš v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Dr. Čepička v. r.

Kopecký v. r.

Kliment v. r.

Đuriš v. r.

Krajčír v. r.

Petr v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

Dr. Neuman v. r.

Erban v. r.

Plojhar v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Dr. Šrobár v. r.

144.

Zákon
ze dne 11. května 1949
o oddlužení svazků lidové správy

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Oddíl první.

Rozsah oddlužení.

§ 1.

(1) Stát přejímá podle stavu ke dni 31. prosince 1948 a vypořádá podle tohoto zákona dluhy svazků lidové správy, školních obcí a školních újezdů (dále jen „svazky lidové správy“) z tuzemských zápůjček s výjimkami uvedenými v odstavci 5 a v §§ 2 až 4.

(2) Jako dluhy svazků lidové správy vypořádá stát také dluhy bývalých zemí České a Moravskoslezské, bývalé země Slovenské a bývalých žup na Slovensku.

(3) Svazky lidové správy nesmějí uzavíratí nové zápůjčky. Nespotřebovaných výtěžků zápůjček uzavřených dříve smějí použití jen na úhradu investic, provedených v rámci dvouletého hospodářského plánu nebo zařazených do pětiletého hospodářského plánu.

(4) Ministerstvo financí může v dohodě s ministerstvem vnitra povolití v době do konce roku 1949 výjimky ze zákazu uzavírání nových zápůjček pro zápůjčky svazků lidové správy podle § 22 a) zákona ze dne 12. dubna 1946, č. 86 Sb., o stavební obnově, ve znění zákona ze dne 12. června 1947, č. 115 Sb., nebo i pro jiné zápůjčky.

(5) Dluhy ze zápůjček uzavřených svazky lidové správy v roce 1949 převezme stát podle stavu ke dni 31. prosince 1949.

§ 2.

(1) Z převzetí a vypořádání jsou vyloučeny dluhy ze zápůjček, které podle příslušných předpisů byly nebo budou převzaty komunálními podniky nebo národními podniky, nebo do nichž vstoupily národní podniky.

(2) Vyjde-li dodatečně najevo, že byly státem převzaty a vypořádány dluhy ze zápůjček, na které se vztahuje ustanovení odstavce 1, může býti komunálnímu nebo národnímu podniku uloženo, aby poskytl státu přiměřenou náhradu.

§ 3.

(1) Z převzetí a vypořádání jsou dále vyloučeny dluhy ze zápůjček svazků lidové správy, které byly uzavřeny ve prospěch osob třetích, jsou-li tyto třetí osoby povinny konati dluhovou službu přímo věřiteli nebo nahrazovatí dlužníkovi náklady dluhové služby jím konané. Dnem 1. ledna 1949 stávají se tyto třetí osoby dlužníky z takových zápůjček na místo dosavadních dlužníků a dosavadní dlužníci jsou těchto dluhů zproštěni. Je-li však touto třetí osobou stát, budou takové dluhy převzaty a vypořádány podle § 1.

(2) Ustanovení odstavce 1 platí obdobně o dlužích ze zápůjček, uzavřených bývalou zemí Českou nebo Moravskoslezskou ve prospěch osob třetích za podmínek tam uvedených.

§ 4.

(1) Z převzetí a vypořádání jsou dále vyloučeny dluhy ze zápůjček svazků lidové správy, na které se vztahují ustanovení § 1 zákona ze dne 6. května 1948, č. 133 Sb., o splacení zápůjček zaručených státem podle některých zákonů o stavebním ruchu a o změně zákona o náhradě podle zákonů o stavebním ruchu.

(2) Svazky lidové správy se zprošťují povinnosti k náhradě podle zákona ze dne 21. prosince 1937, č. 260 Sb., o náhradě podle zákonů o stavebním ruchu, pokud náhradu nezapravily přede dnem vyhlášení tohoto zákona.

§ 5.

(1) Nároky věřitelů proti svazkům lidové správy ze záruk převzatých za cizí závazky zanikají dnem vyhlášení tohoto zákona. Stát však převezme záruky za takovéto cizí závazky je-li to hospodářsky odůvodněno.

(2) Svazky lidové správy smějí napříště přejímat záruky za cizí závazky jen v mezích, které stanoví ministerstvo financí v dohodě s ministerstvem vnitra.

(3) Ustanovení odstavce 1 platí obdobně o zárukách, převzatých bývalou zemí Českou nebo Moravskoslezskou.

(4) O převzetí záruky státem bude rozhodnuto na podkladě přihlášky, kterou musí věřitel podati ve lhůtě šesti měsíců ode dne vyhlášení tohoto zákona u ředitelství státního dluhu, na Slovensku u pověřenectva financí. Ministerstvo financí může v případech hodných zvláštního zřetele prominouti následky zmeškání této lhůty.

(5) Přihlášky se nepodávají, jde-li o záruky za dílčí dlužní úpisy.

§ 6.

(1) O tom, zda jde o dluhy ze zápůjček, které přejímá stát podle § 1 nebo které přecházejí na osoby třetí podle § 3, zda a v jaké výši bude uložena náhrada podle § 2, odst. 2, zda stát přejímá záruku za cizí závazek podle § 5, jakož i o tom, zda jsou splněny ostatní podmínky stanovené zákonem, rozhodne ministerstvo financí v dohodě s ministerstvem vnitra, a pokud jde o národní podniky, také v dohodě s příslušným ministerstvem, po případě orgány jimi k tomu zmocněné.

(2) Ministerstvo financí upraví řízení o převzetí dluhů a záruk státem směrnicemi, které vydá v dohodě s ministerstvy vnitra a sociální péče a vyhlásí v Úředním listě.

Oddíl druhý.

Způsob převzetí a vypořádání.

A. Dluhy emisní.

§ 7.

(1) Dnem 1. ledna 1949 stávají se státními dluhopisy

- a) dílčí dlužní úpisy vydané svazky lidové správy (zemské a městské půjčky),
- b) komunální dlužní úpisy vydané peněžními ústavami, vyjímajíc však komunální dlužní úpisy, uvedené v § 16, odst. 1, písm. b).
Za komunální dlužní úpisy ve smyslu tohoto zákona se považují také bankovní dlužní úpisy bývalé „Ústřední banky československých spořitelů“.

(2) Pokud dlužní úpisy, přeměněné na státní dluhopisy (dále jen „dlužní úpisy“), byly vydány na dluhy, které jsou vyloučeny z převzetí a vypořádání státem, bude se postupovat podle obdoby ustanovení § 2, odst. 2, po případě způsobem stanoveným v § 10, odst. 2.

§ 8.

(1) Dluhová služba dlužních úpisů, které byly vydány do konce roku 1945, se koná od 1. ledna 1949 podle předpisů o dluhové službě vnitřního státního dluhu z doby před koncem roku 1945. Ustanovení dlužních úpisů, která upravují dluhovou službu jinak, pozbývají platnosti.

(2) Zálohami, které byly vyplaceny na úroky z těchto dlužních úpisů, dospělé po 31. prosinci 1945, podle § 20, odst. 1, písm. b) dekretu presidenta republiky z 20. října 1945, č. 95 Sb., o přihlášení vkladů a jiných peněžních pohledávek u peněžních ústavů, jakož i životních pojištění a cenných papírů, považují

se úroky za příslušnou dobu za vyrovnány. Částku, o kterou bylo takto vlastníkům komunálních dlužních úpisů vyplaceno na úrocích méně, než by jim jinak náleželo, odvede Investiční banka, národní podnik, do státní pokladny.

(3) Sazba úroková, podle které byly vyplaceny v letech 1946 až 1948 zálohy na úroky z dlužních úpisů, platí i pro další výplatu úroků.

§ 9.

(1) Dluhová služba dlužních úpisů vydaných po 31. prosinci 1945 se koná i nadále podle dosavadních smluvních podmínek. Pokud úroky jsou splatné dvakrát ročně, vyplácejí se nadále jen jednou ročně, a to vždy tři měsíce po dni prvé úrokové splatnosti v každém roce.

(2) Ministr financí se zmocňuje, aby v době a za podmínek, které určí, nabídl vlastníkům těchto dlužních úpisů výměnu za novou státní půjčku.

§ 10.

(1) Investiční banka, národní podnik, jako právní nástupce peněžních ústavů, které vydaly komunální dlužní úpisy, přeměněné ode dne 1. ledna 1949 na státní dluhopisy [§ 7, odst. 1, písm. b)], odepíše a se státem vyúčtuje zápůjčky, které její právní předchůdci poskytli svazkům lidové správy (po případě bývalým svazkům územní samosprávy) a na jejichž podkladě komunální dlužní úpisy byly vydány.

(2) Pokud by jmenovitá cena komunálních dlužních úpisů, přeměněných ve státní dluhopisy, byla vyšší než odepsaný dlužný kapitál krycích zápůjček, uhradí Investiční banka, národní podnik, státu rozdíl odpisem jiných komunálních zápůjček nebo státními dluhopisy.

(3) K úhradě komunálních dlužních úpisů přeměněných ve státní dluhopisy nelze použití zápůjček, které jsou vyloučeny z převzetí státem (§§ 2 až 4).

(4) Anuity z krycích zápůjček, splatné před 1. lednem 1949, jdou na vrub dosavadního dlužníka. Úroky z dlužních úpisů splatné před 1. lednem 1949 (zálohy na úroky), jakož i splacení dlužného kapitálu z dlužních úpisů, slosováných před 1. lednem 1949, jdou na vrub Investiční banky, národního podniku.

(5) Zároveň s dlužným kapitálem budou mezi státem a Investiční bankou, národním podnikem, vyúčtovány a vyrovnány i platy vykonané nebo přijaté na úrokovou službu komunálních dlužních úpisů a odepsaných krycích zápůjček, jakož i jiné závazky a pohledávky, související s jejich dluhovou službou. Toto vyúčtování se provede k 1. lednu 1949.

B. Dluhy neemisní.

§ 11.

(1) Neemisní dluhy svazků lidové správy ze zápujček převezme a vypořádá stát na podkladě přihlášky, kterou věřitel musí podati ve lhůtě šesti měsíců ode dne vyhlášení zákona, a jde-li o případy podle § 1, odst. 5, do 30. června 1950, podle vzorce stanoveného směrnicemi ministerstva financí (§ 6, odst. 2). Ministerstvo financí může v případech hodných zvláštního zřetele prominouti následky zmeškání této lhůty.

(2) Přihláška se podává u ředitelství státního dluhu v Praze, na Slovensku u pověřectva financí.

(3) Nároky věřitelů proti svazkům lidové správy, nepřihlášené podle odstavce 1, zanikají.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 platí obdobně pro vypořádání neemisních dluhů bývalých zemí České a Moravskoslezské, bývalé země Slovenské a bývalých žup na Slovensku.

§ 12.

(1) Dluh se vypořádá vždy ke dni prvé úrokové splatnosti, která podle dosavadních smluvních podmínek následuje po 31. prosinci 1948.

(2) Úrokové a umořovací splátky (anuity), které zahrnují též dobu před 1. lednem 1949 a které měly býti podle dosavadních smluvních podmínek dosavadním dlužníkem zaplacený:

- a) před 1. lednem 1949 (při placení předem), jdou na vrub dosavadního dlužníka a při vypořádání mezi státem a věřiteli se k nim nepřihlédne;
- b) po 31. prosinci 1948 (při placení pozadu), zaplatí stát, který je vypořádá zároveň s dlužným kapitálem, při čemž však úroková sazba nesmí přesahovat 3½%.

§ 13.

(1) Stát vypořádá převzaté dluhy neemisní, po případě zvýšené o úroky podle § 12, odst. 2, písm. b), státními dluhopisy, které vydá ministr financí ve výši k tomu účelu potřebné.

(2) Věřitel je povinen přijmouti tyto dluhopisy jmenovitou cenou místo plnění v hotovosti. Tím zanikají všechna jeho práva i nároky z vypořádané zápujčky i s příslušenstvím, vyjímajíc případný nárok na anuity, jež jdou na vrub dosavadního dlužníka [§ 12, odst. 2, písm. a)].

(3) Souhrn převzatých dluhů vůči těmž věřiteli se zaokrouhlí dolů na částku dělitelnou tisícem a za takto zjištěnou částku se poskytnou státní dluhopisy. Případný rozdíl se vyplatí v hotovosti.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se nevztahují na převzate dluhy neemisní, úrokováné sazbou nižší než 3%. Ministerstvo financí rozhodne, jakým způsobem budou takové dluhy vypořádány.

§ 14.

(1) Ke splacení převzatých neemisních dluhů, které pocházejí z doby před 1. listopadem 1945, vydá ministr financí unifikační pužčku, jejíž dluhopisy se věřiteli připíší ve prospěch u Poštovní spořitelny, národního podniku v Praze.

(2) Dluhopisy unifikační pužčky, které byly takto připřány věřiteli ve prospěch, se považují za dluhopisy složené jim do úschovy a přihlášené podle dekretu č. 95/1945 Sb.

(3) Dokud nedojde k jiné úpravě, koná se dluhová služba dluhopisů unifikační pužčky uvedené v odstavci 1 podle předpisů o službě vnitřního státního dluhu z doby před koncem roku 1945. Úrok se vyplácí sazbou

- a) 3½%, byly-li převzaté dluhy neemisní úrokovány sazbou 3½% nebo vyšší,
- b) 3%, byly-li převzaté dluhy neemisní úrokovány sazbou 3% nebo vyšší, avšak nižší než 3½%.

§ 15.

(1) Ke splacení převzatých neemisních dluhů, které pocházejí z doby po 31. říjnu 1945, vydá ministr financí 3% státní pužčku umořitelnou v letech 1960 až 1989, a to v dluhopisech na doručitele po 1.000, 5.000, 10.000, 50.000, 100.000 a 1.000.000 Kčs.

(2) Úroky ze 3% státní pužčky umořitelné v letech 1960 až 1989 se budou vypláceti jednou ročně pozadu vždy dne 16. května, po prvé dne 16. května 1950.

(3) 3% státní pužčka umořitelná v letech 1960 až 1989 bude umořena podle umořovacího plánu, vypracovaného na základě přibližně stejných ročních anuit, a to podle volby finanční správy buď volným nákupem, nikoli však nad jmenovitou cenu, nebo slosováním. Slosování, pokud k němu dojde, bude se konati vždy v březnu; slosováný kapitál bude vyplacen vždy dne 16. května.

§ 16.

(1) Podle §§ 11 až 15 se vypořádají také zápůjčky, které byly poskytnuty peněžními ústavami svazkům lidové správy (bývalým svazkům územní samosprávy), a které tvoří krvtí:

- a) zástavních listů nebo melioračních nebo bankovních dlužních úpisů, vydaných peněžními ústavami, vyjímajíc však bankovní dlužní úpisy bývalé „Ústřední banky československých spořitelen“;
- b) komunálních dlužních úpisů, znějících na říšské marky, které vydal v době nesvobody ústav „Landesbank und Girozentrale für das Sudetenland“ (nyní „Zemská banka a žirové ústředí v likvidaci“) v Liberci.

(2) Peněžní ústavy, na které se vztahuje ustanovení odstavce 1, mohou státními dluhopisy, které obdrží od státu při vypořádání zápůjček, poskytnutých svazkům lidové správy, nebo které si jinak opatří, splatiti jimi vydané zástavní listy nebo meliorační nebo bankovní dlužní úpisy nebo komunální dlužní úpisy; jejich vlastníci jsou povinni přijmouti tyto státní dluhopisy místo plnění v hotovosti. O úrokové sazbě těchto státních dluhopisů platí obdobně ustanovení § 14, odst. 3. Podrobnosti upraví ministerstvo financí vyhláškou v Úředním listě, ve které také určí poměr, v jakém se splatí komunální dlužní úpisy, znějící na říšské marky, jakož i den, od kterého se z nich nahradí úrok.

Oddíl třetí.

Převedení některých majetkových složek a závazků svazků lidové správy na stát.

§ 17.

(1) Na stát přechází bez náhrady tento majetek svazků lidové správy:

- a) vklady a jiné peněžní pohledávky u peněžních ústavů, vázané podle dekretu presidenta republiky ze dne 19. října 1945, č. 91 Sb., o obnovení československé měny;
- b) cenné papíry přihlášené podle dekretu č. 95/1945 Sb. a státní dluhopisy, vinkulované u ředitelství státního dluhu v Praze nebo u státní pokladny pro Slovensko v Bratislavě;
- c) pohledávky a nároky, které se staly pochybnými nebo nedobytnými v důsledku válečných událostí nebo uspořádání státoprávních poměrů;

- d) nároky, na náhradu za znárodněný majetek;
- e) nároky na vrácení přeplatků na úrocích vyplývajících ze snížení úrokových sazeb podle § 23;
- f) nároky na úlevy podle § 2 nebo § 3 zákona ze dne 1. prosince 1948, č. 271 Sb., o úlevách v plnění některých závazků, které zněly na říšské marky, pokud tyto úlevy připadají na dluhy ze zápůjček, převzatých státem podle tohoto zákona, a pokud je věřitelé neposkytli již přede dnem vyhlášení tohoto zákona;
- g) pohledávky a jiné nároky vůči Fondům národní obnovy nebo fondům pozemkových reforem ze závazků, které náležejí ke konfiskovanému majetku nebo k majetku získanému z pozemkových reforem.

(2) Na stát přechází majetek zůstatkových podstat zemí České a Moravskoslezské, uvedený v § 39, odst. 3, písm. a) až e) zákona ze dne 21. prosince 1948, č. 280 Sb., o krajském zřízení, s výjimkou peněžních hotovostí a volných vkladů.

(3) Na stát přecházejí peněžní hotovosti, vklady, podíly, cenné papíry a pohledávky bývalé t. zv. sudetské župy.

(4) Stát použije hodnot na něj přešlých podle odstavců 1 až 3 k úhradám podle §§ 18 až 20 a případného zbytku ke snížení státního dluhu.

§ 18.

(1) Svazky lidové správy, po případě komunální podniky, se zprošňují povinností zaplatit přídělovou (kupní) cenu za majetek, který jim byl nebo bude přidělen (odevzdán) do 31. prosince 1949 podle předpisů platných pro rozdělení konfiskovaného majetku a majetku získaného z pozemkových reforem, pokud přídělová (kupní) cena nebyla zaplácena před účinností tohoto zákona.

(2) Komunální podniky, po případě svazky lidové správy se zprošňují povinností poskytnouti Fondu znárodněného hospodářství náhradu za znárodněný majetek, přenechaný jim do 31. prosince 1949.

(3) Ministerstvo financí určí po slyšení Fondů národní obnovy, po případě Fondů znárodněného hospodářství nebo fondů pozemkových reforem, jak budou povinnosti, kterých se zprošňují svazky lidové správy a komunální podniky podle ustanovení odstavců 1 a 2, souhrnně vypořádány. Stejným způsobem budou vypořádány pohledávky a nároky, přešlé na stát podle ustanovení § 17, odst. 1, písm. g).

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se vztahují pouze na majetek, pohledávky a nároky, zahrnuté do seznamů, které pořídí svazky lidové správy a komunální podniky a které přezkoumá a po případě doplní příslušný Fond národní obnovy, po případě Fond znárodněného hospodářství nebo příslušný fond pozemkové reformy.

§ 19.

(1) Svazky lidové správy jsou povinny podat do konce roku 1949 Fondům národní obnovy, po případě Národnímu pozemkovému fondu při ministerstvu zemědělství nebo Slovenskému pozemkovému fondu při pověřenectvu zemědělství a pozemkové reformy vyúčtování konfiskovaných peněžních hotovostí, peněžitých jistot a záloh, přijatých na kupní cenu konfiskovaných věcí movitých, jakož i vyúčtování hospodářského výsledku, kterého dosáhly v letech 1945 až 1948 prodejem konfiskovaného movitého majetku nebo pronájmem konfiskovaných nemovitostí.

(2) Vyúčtování předložená svazky lidové správy podle odstavce 1 se podrobí přezkoušení; svazky lidové správy jsou při tom povinny poskytnouti fondům, uvedeným v odstavci 1, všechny potřebné informace a vysvětlení. Závazky svazků lidové správy podle tohoto vyúčtování vůči těmto fondům, pokud nebyly nebo nebudou uhrazeny odvodem konfiskovaných hodnot nebo z vlastních prostředků svazků lidové správy, mohou být vypořádány podle obdoby ustanovení § 18, odst. 3.

§ 20.

(1) Zápůjčky, které Poštovní spořitelna, národní podnik v Praze, poskytla některým věřitelům na jejich pohledávky za svazky lidové správy na území dočasně obsazeném Maďarskem, jest pokládati za platby na úhradu těchto jejich pohledávek, pokud zápůjčky nebyly Poštovní spořitelně, národnímu podniku v Praze, splaceny před účinností tohoto zákona.

(2) Pokud Poštovní spořitelna, národní podnik v Praze, poskytla zápůjčky na pohledávky za svazky lidové správy, které nyní nejsou na území Československé republiky, může ministerstvo financí zprostiti dlužníky z těchto zápůjček jejich závazků vůči Poštovní spořitelně, národnímu podniku v Praze.

(3) Pohledávky Poštovní spořitelny, národního podniku v Praze, ze zápůjček, které získanou vůči původním dlužníkům podle ustanovení odstavce 1 nebo 2, uhradí stát.

Oddíl čtvrtý.

Zrušení pomocných fondů pro úpravu dluhů okresů a obcí.

§ 21.

Pomocné fondy pro úpravu dluhů okresů a obcí, zřízené podle čl. III zákona ze dne 9. dubna 1935, č. 69 Sb., o finančních opatřeních v oboru územní samosprávy, se zrušují. Jejich majetek a kapitál tvoří ode dne 1. ledna 1949 zůstatkovou podstatu, kterou spravuje a likviduje ministerstvo financí v dohodě s ministerstvem vnitra. Likvidační přebytek připadne státu.

Oddíl pátý.

Správní závazky z doby nesvobody.

§ 22.

(1) Svazky lidové správy nejsou zavázány z prací a dodávek, vykonaných (plněných) v době nesvobody bývalým svazkům územní samosprávy, pokud tyto práce a dodávky sloužily výlučně zájmům okupantské moci. O tom, zda taková práce neb dodávka sloužila výlučně zájmům okupantské moci, rozhodne krajský národní výbor na žádost věřitele nebo svazku lidové správy.

(2) I v případech, kdy práce neb dodávka sloužila výlučně zájmům okupantské moci, může se věřitel domáhati na svazku lidové správy náhrady za to, oč byl touto prací nebo dodávkou svazek lidové správy obohacen ke dni 5. května 1945.

(3) Byl-li nárok z práce (dodávky) uplatněn proti svazku lidové správy soudním řízením, které je přerušeno podle zákona ze dne 16. května 1946, č. 129 Sb., o procesních opatřeních v soudních řízeních pro některé nároky z doby nesvobody, může žalobce (navrhovatel), pokračuje-li se v řízení, původní žalobu (návrh) bez souhlasu druhé strany změnit tak, že se domáhá náhrady podle předchozího odstavce. Při rozhodnutí o nákladech řízení se na tuto změnu nehledí.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se vztahují obdobně na závazky z prací a dodávek, které byly vykonány (splněny) v době nesvobody bývalé t. zv. sudetské župě. Zde však na místo příslušného svazku lidové správy nastupuje subjekt, na nějž byly v rámci prováděné likvidace již převedeny majetkové části; k nimž tyto závazky náležejí, a není-li takových subjektů, stát.

Oddíl šestý.

Ustanovení závěrečná.

§ 23.

(1) Použitelnost ustanovení vládního nařízení ze dne 5. září 1942, č. 324 Sb., o úročení dlouhodobých komunálních zápůjček a komunálních dlužních úpisů, a vládního nařízení ze dne 24. února 1943, č. 56 Sb., o úročení některých dlouhodobých zápůjček a o úročení zástavních listů a jiných bankovních dlužních úpisů, jimiž se pro zápůjčky svazkům územní samosprávy stanovila úroková sazba $4\frac{3}{8}\%$ ročně ($2\frac{3}{16}\%$ pololetně), jako nejvyšší a nejnižší sazba včetně správního příspěvku, se zrušuje, pokud jde o zápůjčky emisní uzavřené po 31. prosinci 1945. Správní příspěvek při takových zápůjčkách nesmí přesahovati $\frac{1}{2}\%$.

(2) Pokud jde o zápůjčky neemisní, zrušuje se použitelnost ustanovení uvedených v odstavci prvním a použitelnost ustanovení § 3, odst. 2 vl. nař. č. 324/1942 Sb. s účinností od 1. července 1946. Od tohoto dne do 30. června 1947 platí jako nejvyšší úroková sazba pro tyto zápůjčky sazba 4% ročně a od 1. července 1947 $3\frac{3}{4}\%$ ročně, pokud příslušné úrokové částky nebyly již věřitelskými ustavy začteny jako platby nebo ke konci účetního období účetně vykázány jako pohledávky.

§ 24.

(1) Svazky lidové správy nesmějí používatí prostředků, které jsou v jejich rozpočtech na rok 1949 určeny na službu jejich dluhů.

(2) U soběstačných svazků lidové správy se krátí náhradový příděl o částku, které by jinak vyžadovala služba jejich dluhů převzatých státem podle tohoto zákona.

(3) Výdaje, které vzniknou v roce 1949 státu z převzetí a vypořádání dluhů svazků lidové správy a bývalých zemí, se uhradí úsporami na státních přídělech těmto svazkům a bývalým zemím, jakož i na přídělech pomocným fondům pro úpravu dluhů okresů a obcí.

§ 25.

Zástavní práva váznoucí ve veřejných knihách na nemovitostech svazků lidové správy

pro pohledávky ze zápůjček, které převezme a vypořádá stát, jakož i pro pohledávky, zaniklé podle § 5, odst. 1, § 11, odst. 3, § 13, odst. 2, druhé věty, zanikají a vymažou se na návrh ředitelství státního dluhu a jde-li o záruky na Slovensku, na návrh pověřenectva financí, s odvoláním na tento zákon.

§ 26.

Právní jednání, písemnosti a úřední úkony, potřebné k provedení tohoto zákona, jsou osvobozeny od poplatků a dávek.

§ 27.

Dnem vyhlášení tohoto zákona se zrušuje platnost, po případě použitelnost všech předpisů, které odporují tomuto zákonu, zejména ustanovení čl. III zákona č. 69/1935 Sb., ustanovení § 7 zákona ze dne 7. listopadu 1940, č. 290 Sl. z., kterým se mění některé předpisy o finančním hospodaření měst a obcí, ustanovení § 10 zákona ze dne 20. prosince 1946, č. 249 Sb., o zatímní úpravě finančního hospodaření svazků územní samosprávy a některých jiných osob veřejného práva, ve znění zákona ze dne 20. července 1948, č. 205 Sb., jímž se mění a doplňují předpisy o zatímní úpravě finančního hospodaření svazků lidové správy a některých jiných osob veřejného práva, jakož i vládního nařízení č. 324/1942 Sb., pokud použitelnost některých ustanovení tohoto vládního nařízení nebyla zrušena již v § 23.

§ 28.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení, provede jej ministr financí v dohodě s ministry vnitra a spravedlnosti a ostatními zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Kabeš v. r.

145.**Zákon****ze dne 11. května 1949**

o některých přechodných opatřeních v trestních věcech důchodkových a daňových.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Sídla okresních soudů důchodkových jsou v sídlech okresních národních výborů; obvody okresních soudů důchodkových jsou shodné s obvody okresních národních výborů.

(2) V sídlech krajských národních výborů se zřizují pro jejich obvody krajské soudy důchodkové, které vykonávají působnost došavaďních vrchních soudů důchodkových.

(3) Předsedou okresního soudu důchodkového je předseda okresního soudu vykonávajícího soudní moc ve věcech trestních, v jehož obvodu je sídlo okresního soudu důchodkového, a předsedou krajského soudu důchodkového předseda krajského soudu vykonávajícího soudní moc ve věcech trestních, v jehož obvodu je sídlo krajského soudu důchodkového.

§ 2.

(1) Důchodkové soudy rozhodují v senátech, které se skládají

- a) u okresních soudů důchodkových ze soudce z povolání jako předsedy a ze dvou soudců z lidu jako přísedících,
- b) u krajských soudů důchodkových a u nejvyššího soudu důchodkového ze dvou soudců z povolání, z nichž jeden předsedá, a ze tří soudců z lidu jako přísedících.

(2) Jednání a rozhodování senátu účastní se jako zpravodajové bez hlasovacího práva -

- a) u okresních soudů důchodkových zástupce okresního národního výboru, u něhož bylo provedeno trestní vyšetřování,
- b) u krajských soudů důchodkových zástupce krajského národního výboru a
- c) u nejvyššího soudu důchodkového zástupce ministerstva financí.

(3) Zpravodaj vykonává působnost příslušející dosud referentu (stálému referentu) důchodkového soudu.

(4) Práce kanceláře okresních a krajských soudů důchodkových obstarávají příslušné okresní a krajské národní výbory.

§ 3.

(1) Soudce z povolání pro senáty okresních a krajských soudů důchodkových a jejich náhradníky ustanoví předseda krajského soudu vykonávajícího soudní moc ve věcech trestních, v jehož obvodu je sídlo dotčeného důchodkového soudu.

(2) Předseda soudu volá soudce z lidu k zasedání důchodkových soudů z řad soudců z lidu povoláných národními výbory, po případě vládou pro příslušný soud. Ustanovení §§ 10 až 19 zákona ze dne 22. prosince 1948, č. 319 Sb., o zlidovění soudnictví, a předpisy vydané podle nich platí zde přiměřeně.

§ 4.

Ustanovení §§ 2 a 3 platí obdobně o složení nalézacích a odvolacích senátů podle zákona o přímých daních ve znění předpisů jej měnících a doplňujících a o jmenování členů senátů a jejich náhradníků.

§ 5.

Ustanovení §§ 1 až 3, pokud se vztahují na důchodkové soudy, platí pouze v zemích českých.

§ 6

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou jej ministři financí, spravedlnosti a vnitra.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotočský v. r.

Kabeš v. r.

Dr. Čepička v. r.

Nosek v. r.

146.

Zákon**ze dne 11. května 1949**

o poplatkových a dávkových úlevách při postupu nemovitostí pro stavby v období pětiletého plánu.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Právní jednání, listiny a úřední úkony, jichž je třeba při postupu nemovitostí podle § 7 vládního nařízení ze dne 21. prosince 1948, č. 296 Sb., o opatřeních ve stavebnictví v pětiletém plánu, jsou osvobozeny od poplatků, dávek za úřední úkony ve věcech správních a dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí.

(2) Osvobození podle odstavce 1 platí také pro právní jednání, listiny a úřední úkony, jichž bylo třeba k postupu nemovitostí uskutečněnému v době od 2. listopadu do 31. prosince 1948 pro stavby uvedené v § 1, odst. 1, písm. a) vládního nařízení č. 296/1948 Sb. nebo pro stavby veřejných zařízení (cesty, vodovody a pod.) souvisejících s nimi.

(3) Kolkové poplatky a dávky za úřední úkony ve věcech správních zapravené z listin a úředních úkonů podle odstavců 1 nebo 2 do dne vyhlášení tohoto zákona se nevracejí.

§ 2.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1949; provede jej ministr financí.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Kabeš v. r.

147.

Zákon**ze dne 11. května 1949,**

jmž se vydávají některé předpisy o veřejných silnicích.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

Státní silnice.

Státními silnicemi jsou

- a) silnice, které byly dne 29. září 1938 silnicemi státními, zemskými nebo okresními anebo byly jako takové silnice postaveny nebo rozestavěny po uvedeném dni,
- b) silnice, které budou po 30. červnu 1949 postaveny jako státní silnice,
- c) vicinální silnice (cesty), určené podle nařízení Slovenské národní rady ze dne 7. února 1946, č. 9 Sb. n. SNR, o vicinálních cestách, a
- d) jiné veřejné silnice nebo cesty, po případě jejich úseky, pokud je jich podle rozhodnutí ministerstva techniky vydaného v dohodě s ministerstvy národní obrany a dopravy třeba k dosažení souvislosti sítě státních silnic.

§ 2.

Součásti a příslušenství silnic.

(1) Pokud se v tomto zákoně mluví o silnicích, rozumějí se tím také jejich součásti a příslušenství.

(2) Součástmi silnic jsou všechna zařízení a díla, která jsou zřízena převážně k účelům silničním a kterých je třeba k úplnosti, ochraně a zabezpečení silničního tělesa nebo k zajištění, usnadnění, úpravě a ochraně dopravy na nich nebo k úpravě odtoku vody. Součástmi silnic jsou na př. mosty, přívozy, propustky, svahy silničního tělesa, opěrné, zárubní a obkladové zdi, příkopy a jiná odvodňovací zařízení, zábradlí, odrazníky, staniční kameny, dopravní značky, závěsné ploty a stromoví.

(3) Příslušenstvím silnic jsou všechna zařízení, jichž se používá nebo jež jsou určena výhradně nebo převážně k stavbě, správě nebo udržování silnic, pokud nejsou součástí silnice a pokud náleží vlastníku silnice (na př. lomny, dílny, skladiště, garáže, cestářské domky, vozidla, silniční stroje a nářadí), jakož i zásoby silničních hmot, které náleží vlastníku silnice.

§ 3.

Roztřídění a zařazení silnic.

(1) Státní silnice se dělí na tři třídy podle důležitosti, kterou mají pro dopravu.

(2) Ministerstvo techniky zařazuje státní silnice do jednotlivých tříd vyhláškou v Úředním listě, a to v dohodě s ministerstvy národní obrany a dopravy a po slyšení příslušných krajských a okresních národních výborů.

§ 4.

Převzetí silnic.

(1) Silnice (§ 1), které dosud nejsou ve vlastnictví a správě státu, převzme stát po slyšení dosavadního vlastníka, po případě správce, bez náhrady do vlastnictví, správy a udržování dnem, který určí ministerstvo techniky vyhláškou v Úředním listě; pokud jde o udržování silnic, platí při tom výhrady vyplývající z ustanovení § 7. Vzejdou-li v jednotlivých případech pochybnosti o součástech nebo příslušenství těchto silnic, rozhodne krajský národní výbor.

(2) Z převzetí podle odstavce 1 jsou vyňata zařízení tvořící příslušenství silnic, která byla začleněna do komunálního podniku nebo která lze výhodněji provozovat formou komunálního podniku; krajský národní výbor však může v odůvodněných případech stanovit, že i takové zařízení má být převzato státem.

§ 5.

Odevzdání silnic obci.

(1) Ministerstvo techniky může silnice (cesty) uvedené v § 1, písm. a), b) nebo c), po případě jejich úsek, pokud jich nebude třeba pro účelné uspořádání sítě státních silnic, po slyšení zúčastněného krajského, okresního a místního národního výboru vyloučit z uvedené sítě a odevzdat, nedojde-li k jiné úpravě dohodou, bez náhrady do vlastnictví správy a udržování obci, v jejímž území silnice (cesta) nebo její úsek je.

(2) Rozhodnutí vydané podle odstavce 1 se v obci vyhlásí způsobem v místě obvyklým.

§ 6.

Stavba, správa a udržování silnic.

(1) Stát staví, spravuje a udržuje státní silnice prostřednictvím krajských a okresních národních výborů. Podrobné předpisy o této působnosti národních výborů vydá nařízením ministr techniky v dohodě s ministrem vnitra.

(2) Vrchní dozor na silnice přísluší ministerstvu techniky.

§ 7.

Úhrada nákladů.

Stát hradí náklady na stavbu, správu a udržování státních silnic, pokud podle dosavadních předpisů nebo podle ujednání není nebo nebude někdo jiný povinen silnici udržovat anebo přispívat na její stavbu nebo udržování nebo poskytovat jakékoli náhrady, zejména vzhledem ke zvláštní úpravě silnice k většímu rozsahu nebo mimořádnému způsobu jejího užívání nebo z jiného podobného důvodu.

§ 8.

Zaměstnanci.

(1) Zaměstnanci okresů, na Sloveňsku zaměstnanci Fondu vicinálních cest, kteří dne 31. prosince 1949 budou výhradně zaměstnáni při správě a udržování silnic (§ 1), přejdou dnem 1. ledna 1950 do služeb státu.

(2) Stát může převzít do svých služeb v potřebném počtu také zaměstnance, kteří jsou převážně zaměstnáni při správě a udržování silnic uvedených v § 1.

(3) Služební a platové poměry převzatých zaměstnanců se upraví přiměřeně podle zásad vládního nařízení ze dne 7. listopadu 1930, č. 163 Sb., o převzetí zaměstnanců samosprávných korporací do státní služby a o jejich zařazení. Při rozhodování o nárocích těchto zaměstnanců a jejich pozůstalých na odpočivné (zaopatřovací) platy a při výměře těchto platů se posuzuje v mezích ustanovení § 212 platového zákona doba ztrávená před převzetím do státních služeb podle předpisů upravujících jejich dřívější služební poměr.

(4) Osobním úřadem první stolice pro všechny zaměstnance státní silniční správy je krajský národní výbor, který také v první stolici rozhoduje a činí opatření podle odstavců 1 a 3; v druhé stolici je příslušné ministerstvo techniky. Rozhodnutí a opatření podle odstavce 2 činí ministerstvo techniky v dohodě s ministerstvy vnitra a financí po slyšení krajského a okresního národního výboru.

§ 9.

Přechodné ustanovení.

Náklady na stavbu, správu a udržování převzatých okresních, obecních a vicinálních silnic (cest) uhradí v roce 1949 jejich dosavadní vydržovatelé bez újmy pro udržovací nebo přispívací povinnost jiných osob vyplývající z dosavadních předpisů nebo ujednání.

§ 10.

Prováděcí předpisy.

Vláda může nařízením vydat podrobnější předpisy k provedení tohoto zákona, zejména pokud jde o právní poměry vyplývající z převzetí silnic podle § 4 a o převzetí zaměstnanců podle § 8. Přitom může dosavadní předpisy, které byly vydány pro jednotlivé druhy silnic a nejsou v rozporu s tímto zákonem, přizpůsobit roztržidění silnic podle § 3.

§ 11.

Závěrečná ustanovení.

(1) Zrušuje se platnost, po případě použitelnost

- a) §§ 7 a 14 zák. čl. I/1890, o veřejných cestách a mýtech (příspěvky obcí na průběžné úseky státních a zemských silnic),
- b) vládního nařízení ze dne 30. dubna 1941, č. 174 Sb., o převzetí okresních silnic protektorátem Čechy a Morava do správy a udržování,
- c) vládního nařízení ze dne 12. ledna 1944, č. 13 Sb., o převzetí okresních cestmistrů a cestářů, kteří jsou zaměstnáni při správě a udržování okresních silnic převzatých podle vládního nařízení č. 174/1941 Sb., a
- d) nařízení č. 9/1946 Sb. n. SNR.

(2) Pokud tento zákon upravuje některé právní poměry s účinností od 1. ledna 1950, zrušuje se platnost, po případě použitelnost příslušných předpisů uvedených v odstavci 1 dnem 31. prosince 1949.

§ 12.

Zrušení Fondu vicinálních cest.

Fond vicinálních cest, zřízený podle § 6 nařízení č. 9/1946 Sb. n. SNR, se zrušuje dnem 31. prosince 1949; jeho jmění podle stavu k uvedenému dni přechází na stát.

§ 13.

Účinnost.

Tento zákon nabývá, pokud z jeho ustanovení nevyplývá nic jiného, účinnosti dnem 1. července 1949. Proveďte jej ministr techniky v dohodě s ministry vnitra a financí a s ostatními zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

148.

Zákon

ze dne 11. května 1949

o Národní galerii v Praze.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Čl. I.

§ 1.

Národní galerie v Praze je státní ústav, jehož úkolem je odborně shromažďovati a spravovati malířská, sochařská a grafická díla domácího i cizího umění, o nich vědecky badati a činiti je přístupnými veřejnosti.

§ 2.

(1) Do vlastnictví československého státu přecházejí bez náhrady sbírky, které jsou ve vlastnictví Moderní galerie v Praze, jakož i sbírky, které jsou jako součást zůstatkové podstaty země České buď uloženy v Moderní galerii v Praze nebo tvoří sbírky grafického oddělení Národního musea v Praze, zahrnujíc v to i t. zv. Hollareum.

(2) Sbírký, uvedené v odstavci 1, se včleňují do sbírek Národní galerie v Praze, spolu se sbírkami, uvedenými v § 1 zákona ze dne 8. května 1936, č. 127 Sb., jimž československý stát nabývá sbírek Společnosti vlasteneckých přátel umění v Čechách.

§ 3.

Národní galerie v Praze podléhá přímo ministerstvu školství, věd a umění.

§ 4.

Organisaci a správu Národní galerie v Praze upraví ministerstvo školství, věd a umění statutem, který vydá v dohodě s ministerstvy vnitra, financí a informací a osvěty a s nejvyšším účetním kontrolním úřadem.

Čl. II.

(1) Zákon č. 127/1936 Sb. se zrušuje.

(2) Jméni fondu, zřízeného podle § 3 zákona č. 127/1936 Sb., přechází na stát.

Čl. III.

(1) Nadání Moderní galerie v Praze se zrušuje a vedle jeho jmění, uvedeného v čl. I, § 2, odst. 1, přechází na československý stát i jeho jmění ostatní.

(2) Přechod vlastnického práva na polovinu nemovitostí, zapsaných ve vložkách čís. 984 a 1018 pozemkové knihy katastrálního území Královské Vinohrady, s Moderní galerie v Praze na československý stát (správu školství, věd a umění) zapíše knihovni soud návrh ministerstva techniky, odvolaje se na tento zákon.

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení, provede jej ministr školství, věd a umění a ministr techniky v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.